

299

Na temelju članka 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O
SPASILAČKO-VATROGASNOJ SLUŽBI NA
AERODROMU**

Članak 1.

- (1) U Pravilniku o spasilačko-vatrogasnoj službi na aerodromu ("Službeni glasnik BiH", br. 47/07, 85/10, 101/10 i 95/11) u članku 3. pod točkom a) iza riječi "pravilnu organizaciju" dodaju se riječi:
  - a) "stručno osposobljavanje", a nastavak teksta ostaje isti.
- (2) U članku 3. nakon točke h) dodaje se točka i) koja glasi:
"i) obvezno istu na aerodromima kada se opslužuju operacije komercijalnog zračnog prometa."

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

- (1) Razina zaštite koja se osigurava na aerodromu za potrebe spašavanja i gašenja požara mora odgovarati kategoriji aerodroma utvrđenoj primjenom principa u Tablici 1, osim u slučaju kada je broj kretanja zrakoplova u najvišoj kategoriji, koji uobičajeno koriste aerodrom, manji od 700 operacija u najprometnija uzastopna tri mjeseca, jer tada razina zaštite ne smije biti manja od jedne kategorije ispod utvrđene kategorije.
- (2) Jedno kretanje iz stavka (1) ovog članka predstavlja jedno polijetanje ili jedno slijetanje.
- (3) Razina zaštite koja se osigurava na aerodromu za potrebe spašavanja i gašenja požara treba da bude jednaka kategoriji aerodroma koja je utvrđena primjenom principa u Tablici 1.
- (4) Kategorija aerodroma se utvrđuje iz Tablice 1 i temelji se na najduljim zrakoplovima koji obično koriste aerodrom i širini njihovog trupa. Da bi se kategorirali zrakoplovi koji koriste aerodrom, prvo je potrebno procijeniti njihovu ukupnu duljinu i širinu trupa. Ako je, nakon odabira kategorije koja odgovara ukupnoj duljini najdužeg aviona, širina trupa tog aviona veća od maksimalne širine u Tablici 1, kolona 3, za tu kategoriju, tada će kategorija aerodroma za taj zrakoplov biti veća za jednu kategoriju.
- (5) Tijekom predviđenih perioda smanjene aktivnosti, raspoloživa razina zaštite ne smije biti niža od one koja je potrebna za najvišu kategoriju aviona za koji se planira koristiti aerodrom tijekom navedenog vremena, bez obzira na broj kretanja."

Članak 3.

- (1) Članak 6. se mijenja kako slijedi:
Stavak (1) se briše.
Stavak (2) postaje stavak (1).
Stavak (3) postaje stavak (2).
Stavak (4) postaje stavak (3).
- (2) Dodaju se novi stavovi (4), (5) i (6) koji glase:
"(4) Tijekom letačkih operacija potrebno je odrediti dovoljan broj obučenog i kompetentnog osoblja koje će biti lako dostupno za vožnju spasilačkim i vatrogasnim vozilima i za upravljanje opremom u maksimalnom kapacitetu. Ovo osoblje treba da bude raspoređeno tako da se osigura postizanje minimalnog vremena odziva i da se u potpunosti može održavati kontinuirana primjena

sredstava za gašenje požara odgovarajućom brzinom. Također, potrebno je osigurati da osoblje koristi ručna vatrogasna crijeva, merdevine i drugu spasilačku i vatrogasnu opremu koja se obično koristi u operacijama spašavanja i gašenja požara u zrakoplovu.

- (5) U određivanju minimalnog potrebnog broja spasilačkog i vatrogasnog osoblja, potrebno je izvršiti analizu resursa potrebnih za obavljanje zadataka i dokumentirati broj članova osoblja u aerodromskom priručniku.
- (6) Smjernice o korištenju analize resursa za obavljanje zadataka iz stavka (5) ovog članka utvrđene su Priručnikom o aerodromskim uslugama (ICAO Dok. 9137) Dio 1."

Članak 4.

U članku 14. stavak (2) mijenja se i glasi:

- "(2) Minimalan broj spasilačko-vatrogasnog osoblja u svakoj smjeni određuje se prema analizi resursa koja se određuje u skladu sa Priručnikom o aerodromskim uslugama (ICAO Dok. 9137) Dio 1 i isti treba biti dokumentiran u aerodromskom priručniku."

Članak 5.

U članku 14. Tablica broj 2. Osoblje spasilačko-vatrogasne službe prema kategoriji aerodroma se briše.

Članak 6.

Članak 19. mijenja se i glasi:

- (1) Aerodrom osigurava glavna i komplementarna sredstva za gašenje požara.
- (2) Glavno sredstvo za gašenje požara mora biti:
  - a) pjena koja zadovoljava minimalnu razinu performansi A; ili
  - b) pjena koja zadovoljava minimalnu razinu performansi B; ili
  - c) pjena koja zadovoljava minimalnu razinu performansi C; ili
  - d) kombinacija ovih sredstava;s tim da glavno sredstvo za gašenje požara na aerodromima u kategorijama 1 do 3 zadovoljava razinu performansi B ili C pjene.

- (3) Komplementarno sredstvo za gašenje požara je suhi kemijski prah pogodan za gašenje ugljovodoničnih požara.

- (4) Kod izbora suhog hemijskog praha koji se koristi sa pjenom, mora se paziti na njegovu kompatibilnost.

Članak 7.

Članak 20. mijenja se i glasi:

- (1) Količina vode za proizvodnju pjene i komplementarnog sredstva koje treba osigurati na spasilačkim i vatrogasnim vozilima moraju biti u skladu sa kategorijom aerodroma utvrđenom člankom 5. i Tablicom 1, s tim da se za kategorije aerodroma 1 i 2 do 100 procenata vode može zamijeniti komplementarnim sredstvom. U svrhu zamjene sredstva za gašenje požara, 1 kg komplementarnog sredstva uzima se kao ekvivalent 1,0 litru vode za proizvodnju pjene koja zadovoljava razinu performansi A.
- (2) Količina vode specificirana za proizvodnju pjene je temeljena na stopi primjene od 8,2 L/min/m² za pjenu koja zadovoljava razinu performansi A, 5,5 L/min/m² za pjenu koja zadovoljava razinu performansi B i 3,75 L/min/m² za pjenu koja zadovoljava razinu performansi C.
- (3) Kada se koristi bilo koje drugo komplementarno sredstvo, potrebno je provjeriti proporcije zamjene.
- (4) Na aerodromima, na kojima se planiraju operacije zrakoplovima većim od prosječne veličine u datoj kategoriji, potrebno je preračunati količinu vode i shodno tome povećati količinu vode za proizvodnju pjene i brzinu ispuštanja pjenastog rastvora.
- (5) Smjernice za određivanje količine vode i brzine ispuštanja na temelju najvećeg teoretskog aviona u datoj kategoriji dostupne su u Poglavlju 2 Priručnika o aerodromskim uslugama (ICAO Dok. 9137) Dio 1.
- (6) Smjernice o određivanju količina vode i brzina ispuštanja temeljene na najvećoj ukupnoj duljini aviona u datoj kategoriji dostupne su u Poglavlju 2 Priručnika o aerodromskim uslugama (ICAO Dok. 9137) Dio 1.
- (7) Minimalna količina sredstava za gašenje požara data je u Tablici 4.

Tablica 4. Minimalne upotrebjive količine sredstava za gašenje požara

Pjena koja zadovoljava razinu performansi A		Pjena koja zadovoljava razinu performansi B		Pjena koja zadovoljava razinu performansi C		Komplementarna sredstva		
Kategorija aerodroma	Voda (L)	Brzina ispuštanja pjenasti rastvor/po minuti (L)	Voda (L)	Brzina ispuštanja pjenasti rastvor/po minuti (L)	Voda (L)	Brzina ispuštanja pjenasti rastvor/po minuti (L)	Suhi hemijski prahovi (kg)	Brzina ispuštanja (kg/sekundi)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	350	350	230	230	160	160	45	2.25
2	1 000	800	670	550	460	360	90	2.25
3	1 800	1 300	1 200	900	820	630	135	2.25
4	3 600	2 600	2 400	1 800	1 700	1 100	135	2.25
5	8 100	4 500	5 400	3 000	3 900	2 200	180	2.25
6	11 800	6 000	7 900	4 000	5 800	2 900	225	2.25
7	18 200	7 900	12 100	5 300	8 800	3 800	225	2.25
8	27 300	10 800	18 200	7 200	12 800	5 100	450	4.5
9	36 400	13 500	24 300	9 000	17 100	6 300	450	4.5
10	48 200	16 600	32 300	11 200	22 800	7 900	450	4.5

Napomena - Količine vode prikazane u kolonama 2 i 4 temeljene su na prosječnoj ukupnoj duljini zrakoplova u datoj kategoriji.

- 4) Količina koncentrata pjene koji se odvojeno nalaze na vozilima i koji se koriste za proizvodnju pjene mora biti proporcionalna količini osigurane vode i odabranom koncentratu pjene.
- 5) Količina koncentrata pjene koji se nalazi na vozilu treba da bude dovoljna da proizvede najmanje dva punjenja pjenastog rastvora.
- 6) Treba osigurati dopunske zalihe vode za ekspeditivnu dopunu spasilačkih i vatrogasnih vozila na mjestu nesreće zrakoplova.
- 7) Kada se na aerodromu osigurava kombinacija pjene različite razine performansi, ukupnu količinu vode koju treba osigurati za proizvodnju pjene treba izračunati za svaku vrstu pjene, a distribuciju ovih količina treba dokumentirati za svako vozilo i primijeniti na sveukupni zahtjev koji se odnosi na gašenje požara i spašavanje.
- 8) Brzina ispuštanja pjenastog rastvora ne smije biti manja od brzina prikazanih u Tablici 4.
- 9) Komplementarna sredstva moraju biti u skladu sa odgovarajućim specifikacijama Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).
- 10) Brzina ispuštanja komplementarnih sredstava ne bi trebalo da bude manja od vrijednosti prikazanih u Tablici 4.
- 11) Suhe kemijske prahove treba zamijeniti samo sredstvom koje ima ekvivalentne ili bolje mogućnosti gašenja požara za sve vrste požara gdje se očekuje da će se koristiti komplementarno sredstvo.
- 12) Na aerodromu treba održavati rezervnu zalihu koncentrata pjene, ekvivalentnu 200 procenata količina utvrđenih u Tablici 4, za potrebe dopunjavanja vozila.

Napomena — Koncentrat pjene, koji se na vatrogasnim vozilima nalazi u većoj količini od navedene u Tablici 4, može doprinosti rezervi.

- 13) Na aerodromu treba održavati rezervnu zalihu komplementarnog sredstva, ekvivalentnu 100 procenata količine utvrđene u Tablici 4, za potrebe dopunjavanja vozila. Potrebno je uključiti dovoljno potisnog plina da bi se moglo iskoristiti ovo rezervno komplementarno sredstvo.

- 14) Aerodromi kategorije 1 i 2, koji su zamijenili do 100 procenata vode komplementarnim sredstvom, treba da imaju rezervnu zalihu komplementarnog sredstva od 200 procenata.
  - 15) Kada se očekuje veliko kašnjenje u dopunjavanju zaliha, količinu rezervne zalihe pod člankom 5. treba povećati u skladu sa procjenom rizika.
- (9) Smjernicama o provođenju analize rizika u svrhu određivanja količina rezervnih sredstava za gašenje požara utvrđene su u Dijelu 1 Priručnika o aerodromskim uslugama (ICAO Dok. 9137).

Članak 8.

- U članku 22. dodaje se novi stavak (6) koji glasi:
- "(6) Kompletно spasilačko i vatrogasno osoblje za odziv mora imati zaštitnu odjeću i respiratornu opremu kojom im se omogućava da djelotvorno obavljaju svoje dužnosti."

Članak 9.

- Članak 26. stavak (1) mijenja se i glasi:
- (1) "Minimalna sredstva za gašenje požara na helidromu na zemlji i objektu data su u tablicama 6 i 7. u nastavku ovog stavka.

Tablica 6. Minimalna sredstva za gašenje požara na helidromu na zemlji

Kategorija helidroma	Duljina helikoptera m	Pjena razina B	Dopunska sredstva			
		Voda (l)	Rastvor pjene (l/min)	Prah (kg)	Haloni (kg)	CO2 (kg)
H1	do 15	500	250	23	23	45
H2	od 15-24	1000	500	45	45	90
H3	od 24-35	1600	800	90	90	180

Tablica 7. Minimalna sredstva za gašenje požara na helidromu na objektu

Kategorija helidroma	Duljina helikoptera m	Pjena razina B	Dopunska sredstva			
				Voda (l)	Rastvor pjene (l/min)	Prah (kg)
H1	do 15	2500	250	45	45	90
H2	od 15-24	5000	500	45	45	90
H3	od 24-35	8000	800	45	45	90

Članak 10.

U članku 47. stavak (3) mijenja se i glasi:

- "(3) Sva vozila, osim vozila koja se odazovu prva, koja su potrebna za isporuku količina sredstava za gašenje požara, moraju osigurati kontinuiranu primjenu sredstava za gašenje požara i stići za najviše četiri minute od početnog poziva.

Članak 11.

U članku 47. dodaju se novi stavovi (7) i (8) koji glase:

- "(7) Da bi se operativni cilj ispunio što potpunije u uvjetima slabijim od optimalne vidljivosti, posebno tijekom operacija pri slaboj vidljivosti, treba osigurati odgovarajuće usmjeravanje, opremu i/ili procedure za spasilačko-vatrogasne službe.
- (8) Treba koristiti sustav preventivnog održavanja spasilačkih i vatrogasnih vozila kako bi se osigurala djelotvornost opreme i poštovanje predviđenog vremena odziva tijekom radnog vijeka vozila."

Članak 12.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-202-1/23
09. ožujka 2023. godine
Banja Luka

Generalni ravnatelj
Čedomir Šušnjar, v. r.